

Súd: Okresný súd Košice okolie
Spisová značka: 13Csp/255/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7517213329
Dátum vydania rozhodnutia: 24. 04. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ľubica Nemcová
ECLI: ECLI:SK:OSKE3:2018:7517213329.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Košice - okolie samosudkyňou JUDr. Ľubicou Nemcovou v právnej veci žalobcu: Prima banka Slovensko, a.s., so sídlom Hodžova 11, Žilina, IČO: 31 575 951, proti žalovanému: B. R., T.. XX.XX.XXXX, H. S. XXX, XXX XX S., v konaní o zaplatenie 3837,05 Eur s prísl. takto

rozhodol:

I. Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi sumu 3837,05 eur, úrok 176,16 eur, úroky z omeškania 1,78 eur, úrok z omeškania vo výške 5% ročne z nezaplatenej istiny 3837,05 eur od 23.05.2017 do zaplatenia, úrok z omeškania vo výške 5% ročne z nezaplatených úrokov 176,16 eur od 23.05.2017 do zaplatenia, nezaplatené poplatky za poistenie vo výške 3,38 eur, to všetko do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

II. V prevyšujúcej časti žalobu zamietla.

III. Žalobca má proti neúspešnému žalovanému nárok na náhradu trov konania pred súdom prvej inštancie v rozsahu 100%. O výške tejto náhrady rozhodne súd prvej inštancie samostatným uznesením po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí.

odôvodnenie:

1. Žalobca žalobou zo dňa 09.06.2017, doručenou tunajšiemu súdu dňa 13.06.2017 žiadal zaviazať žalovaného na zaplatenie sumy 3837,05 Eur s príslušenstvom a s trovami konania z titulu nároku na doplatenie neuhradených splátok úveru.

2. Žalobca svoju žalobu odôvodnil tým, že so žalovaným uzavrel dňa 17.08.2015 úverovú zmluvu č. XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX, na základe ktorej poskytol žalovanému peňažné prostriedky vo výške 4200 eur. Poskytnutý úver a úroky sa žalovaný zaviazal splácať v pravidelných mesačných anuitných splátkach vo výške 68,83 eur. Po vyčerpaní poskytnutého úveru žalovaný porušil svoje zmluvné povinnosti, a preto bol písomne vyzvaný na možnosť predčasného zosplatnenia. Na základe toho žalobca dňa 22.05.2017 vyhlásil úver za predčasne splatný. Napriek tomu nebola pohľadávka žalobcu voči žalovanému do podania žaloby uhradená. Pohľadávka žalobcu voči žalovanému ku dňu predčasného zosplatnenia (t.j. 22.05.2017) predstavovala sumu 4078,37 eur, ktorá pozostáva z istiny v sume 3837,05 eur, úrokov v sume 176,16 eur, úrokov z omeškania v sume 1,78 eur, poplatkov v sume 60,00 eur, ktoré si žalobca v tomto konaní neuplatňuje a poplatkov za poistenie schopnosti splácať úver vo výške 3,38 eur.

3. Podľa prehľadu splácania doloženého žalobcom, žalovaný uhradil na istinu celkovo sumu 362,95 eur.

4. Súd vo veci nariadil pojednávanie na 24.04.2018. Nedostavil sa žalobca, ktorý sa však písomne ospravedlnil z neúčasti na pojednávaní a súhlasil, aby súd rozhodol v zmysle jeho podaní bez jeho účasti.

Žalovaný sa na pojednávanie dostavil, súd preto v zmysle § 180 CSP rozhodol, že bude pojednávať v neprítomnosti žalobcu.

5. Žalovaný po zákonom poučení uviedol, že je pravdou, že so žalobcom uzavrel zmluvu o spotrebiteľskom úvere. V tom čase bol zamestnaný na aktivačných prácach, no tieto boli ukončené. V súčasnosti poberá len sociálnu dávku vo výške 200 eur. Má osem maloletých detí, z toho štyri žijú s ním a štyri s jeho družkou, na ktoré prispieva 27 eur na každé. Zároveň platí elektrinu a ďalšie poplatky a z toho dôvodu nemá dostatok finančných prostriedkov, aby dlh zaplatil. Ako náhle sa zamestná je ochotný tento dlh splatiť.

Vykonaným dokazovaním bol zistený tento skutkový stav:

6. Žalobca so žalovaným uzavrel dňa 17.08.2015 úverovú zmluvu č. XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX, na základe ktorej poskytol žalovanému peňažné prostriedky vo výške 4200 eur. Poskytnutý úver a úroky sa žalovaný zaviazal splácať v pravidelných mesačných anuitných splátkach vo výške 68,83 eur. Po vyčerpaní poskytnutého úveru žalovaný porušil svoje zmluvné povinnosti, a preto bol písomne vyzvaný na možnosť predčasného zosplatnenia. Na základe toho žalobca dňa 22.05.2017 vyhlásil úver za predčasne splatný. Napriek tomu nebola pohľadávka žalobcu voči žalovanému do podania žaloby uhradená. Pohľadávka žalobcu voči žalovanému ku dňu predčasného zosplatnenia (t.j. 22.05.2017) predstavovala sumu 4078,37 eur, ktorá pozostáva z istiny v sume 3837,05 eur, úrokov v sume 176,16 eur, úrokov z omeškania v sume 1,78 eur, poplatkov v sume 60,00 eur, ktoré si žalobca v tomto konaní neuplatňuje a poplatkov za poistenie schopnosti splácať úver vo výške 3,38 eur.

7. Z úverovej zmluvy vyplýva, že žalobca poskytol žalovanému úver vo výške 4200 eur pri úrokovej sadzbe fixnej do splatnosti 13,90 % ročne, poplatok za poskytnutie úveru 126 eur, výška anuitnej splátky 68,83 eur, termín splatnosti prvej splátky 16.09.2015, počet splátok 108, splatnosť úveru 15.08.2024, výška RPMN 16,03 %, priemerná RPMN ku dňu podpísania zmluvy 15,44 % a celková suma, ktorú musí klient zaplatiť 7559,64 eur.

8. Podľa § 3 ods. 3 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa účinnom v čase uzavretia zmluvy každý spotrebiteľ má právo na ochranu pred neprijateľnými podmienkami v spotrebiteľských zmluvách.

9. Podľa § 1 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o spotrebiteľských úveroch“), spotrebiteľským úverom na účely tohto zákona je dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme pôžičky, úveru, odloženej platby alebo obdobnej finančnej pomoci poskytnutej veriteľom spotrebiteľovi.

10. Podľa § 2 písm. a) a b) zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch, spotrebiteľom je fyzická osoba, ktorej je ponúkaný alebo bol poskytnutý spotrebiteľský úver na iný účel ako na výkon zamestnania, povolania alebo podnikania, veriteľom je fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá ponúka alebo poskytuje spotrebiteľský úver v rámci svojej podnikateľskej činnosti.

11. Podľa § 52 ods. 1 až 4 Občianskeho zákonníka spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom. Ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné. Dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

12. Podľa § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len "neprijateľná podmienka"). To neplatí, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané.

13. Podľa § 53 ods. 4 písm. a) Občianskeho zákonníka, za neprijateľné podmienky uvedené v spotrebiteľskej zmluve sa považujú najmä ustanovenia, ktoré má spotrebiteľ plniť a s ktorými sa nemá možnosť oboznámiť pred uzavretím zmluvy.

14. Podľa § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

15. Podľa § 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchyliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon priznáva, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie.

16. Podľa § 54 ods. 2 Občianskeho zákonníka, v pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší.

17. Na základe vyššie uvedeného má súd za preukázané, že žalobca poskytol žalovanému peňažné prostriedky vo výške 4200 eur. Keďže si žalovaný, nesplnil svoje povinnosti riadne a včas a z požičanej sumy uhradil len sumu 362,95 eur, súd vyhovel žalobe žalobcu a zaviazal žalovaného na zaplatenie sumy 3837,05 eur (4200-362,95), úroku v sume 176,16 eur, úroku z omeškania v sume 1,78 eur a nezaplatených poplatkov za poistenie v sume 3,38 eur.

18. Žalobca žiadal pôvodne priznať úrok z úveru vo výške 13,90% ročne z nezaplatenej istiny od 23.05.2017 do zaplatenia. V zmysle ustálenej súdnej praxe (uznesenie NSSR sp. zn. Obo143/98, Ústavného súdu SR sp. zn. IV.ÚS476/2012-14) vyplýva, že dohodnuté úroky (zmluvné úroky) z poskytnutých prostriedkov patria len do splatnosti dlhu (jeho splátok). Od splatnosti je dlžník v omeškaní a musí platiť úroky z omeškania. Takýto záver je logický, pretože v opačnom prípade by na ťarchu spotrebiteľa dochádzalo k dvojnásobnému zaťaženiu a to jednak v podobe úrokov z úveru, ako aj úrokov z omeškania, čo by spôsobovalo značnú nerovnováhu vo vzťahoch medzi účastníkmi. Žalovaný ako dlžník bol povinný na základe uzavretej zmluvy platiť z poskytnutých prostriedkov úroky vo výške 13,90% ročne, tieto úroky boli splatné mesačne. Úroky sú peňažným plnením a dôsledkom omeškania s ich plnením je povinnosť dlžníka platiť úroky z omeškania. Je to zákonný dôsledok vyplývajúci z § 369 ods. 1 Obchodného zákonníka bez toho, že by to museli účastníci právneho vzťahu dohodnúť. Úroky z omeškania patria po celú dobu, po ktorú je dlžník s platením úrokov v omeškaní. Platí to však len pre omeškanie splatením úrokov poskytnutých prostriedkov, nie o úrokoch z omeškania. Keďže povinnosť platiť úroky z omeškania je už dôsledkom omeškania, za omeškanie s ich plnením už ďalej úroky z omeškania nepatria. Dohodnuté úroky z poskytnutých prostriedkov (úveru) patria len do splatnosti dlhu (jeho splátok). Od splatnosti je dlžník v omeškaní a musí platiť úroky z omeškania.

19. Podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka, ak ide o plnenie zo spotrebiteľskej zmluvy, ktorá sa má vykonať v splátkach, môže dodávateľ uplatniť právo podľa § 565 najneskôr po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením splátky a keď súčasne upozornil spotrebiteľa v lehote kratšej ako 15 dní na uplatnenie tohto práva.

20. Z dôvodovej správy k novele Občianskeho zákonníka č. 40/1964 vykonanej zákonom č. 106/2014 Z.z. vyplýva, že v súvislosti s úpravou režimu straty výhody splátok sa zavádza nové pravidlo, podľa ktorého úroky za poskytnutie peňažných prostriedkov patria dodávateľovi len do uplatnenia práva podľa § 565 Občianskeho zákonníka. Vzhľadom na nejednoznačnosť výkladu a neprímerané postupy niektorých veriteľov sa jednoznačne zakotvuje, že tzv. odplatné úroky budú veriteľovi patriť výhradne len do okamihu uplatnenia práva na jednorazové zosplatenie úveru alebo pôžičky poskytnutej spotrebiteľovi v súlade s § 53 ods. 9 OZ. Z uvedeného plynie, že veriteľ si nebude môcť po jednorazovom zosplatení uplatniť úroky za čas, ktorý by mala úverová zmluva ešte trvať bez výhody postupného splácania dlhu spotrebiteľom v splátkach. V týchto prípadoch bude mať po jednorazovom zosplatení veriteľ nárok len na úroky z omeškania, ktorými sa bude úročiť celá výška dlhu spotrebiteľa, ktorá sa ustálila v dôsledku uplatnenia práva na jednorazové zosplatenie úveru.

21. Takéto stanovisko potvrdil aj Krajský súd v Košiciach sp.zn.: 2Co/210/2017, podľa ktorého úrokový záväzkový vzťah je vzťahom akcesorickým, ktorého vznik (a trvanie) je podmienený platným záväzkovým vzťahom hlavným. Splnením hlavného záväzku (alebo iným zo spôsobov jeho zániku) zaniká aj akcesorický záväzok úrokový. Pretrváva len povinnosť uhradiť doterajšie úroky a tým, že včas

dlužník nesplatí istinu a úroky z istiny dostáva sa do omeškania s plnením (istiny a príslušenstva). Krajský súd poukazuje v prvom rade na skutočnosť, že zosplatnenie ako jednostranný právny úkon veriteľa zásadne mení pôvodne dohodnutý úverový vzťah. Je potrebné zohľadniť skutočnosť, že zmluvné úroky a úroky z omeškania sú sice obe príslušenstvom pohľadávky, avšak majú odlišné funkcie a je potrebné ich odlišovať. Zmluvné úroky sú odmenou (cenou) za užívanie istiny a úroky z omeškania predstavujú zákonom stanovenú sankciu za omeškanie s platením istiny a na rozdiel od zmluvných úrokov ich môže veriteľ požadovať, aj keď neboli dojednané. Krajský súd poukazuje na základnú charakteristiku úverového vzťahu, keď v dôsledku uzatvorenia zmluvy o úvere dochádza u veriteľa k stavu absencie požičanej sumy istiny, ktorá sa iba postupne v splátkach vracia, za čo mu prináleží zmluvne dojednaný úrok, ktorý predstavuje cenu peňazí, t.j. odplatu za to, že veriteľ počas trvania zmluvného vzťahu nemá istinu úveru k dispozícii a nemôže s ňou nakladať a produkovať zisk. Tento absentujúci zisk pokrýva veriteľovi práve úrok dojednaný v zmluve, ktorý je splácaný spolu so splátkami úveru. Odlišná situácia však nastane v prípade predčasného a mimoriadneho zosplatnenia úveru na základe jednostranného úkonu veriteľa (na základe slobodnej voľby veriteľa), v dôsledku ktorého dôjde k zmene pôvodne dohodnutého úverového vzťahu. V dôsledku takéhoto jednostranného úkonu veriteľa vznikne mu nárok na jednorazové vrátenie požičanej istiny úveru, vrátane úrokov kapitalizovaných ku dňu zosplatnenia úveru, t.j. veriteľ má právo získať okamžite späť celú sumu požičaných peňažných prostriedkov, v dôsledku čoho na jeho strane odpadá obmedzenie jeho práva na dispozíciu s istinou úveru a obmedzenie možnosti produkovať zisk. Naproti tomu v dôsledku tohto jednostranného právneho úkonu dlžník už nemá právny titul mať peňažné prostriedky u seba a tieto užívať (a splácať ich postupne v splátkach), t.j. vznikne mu povinnosť uhradiť celú požičanú sumu spolu s kapitalizovaným úrokom ku dňu zosplatnenia. Podľa názoru Krajského súdu za takýto stav oprávnenej držby požičaných finančných prostriedkov možno považovať iba stav do zosplatnenia celého úveru, nakoľko zosplatnením úveru dlžník právo držať požičanú sumu stráca. Krajský súd teda jednoznačne uzatvára, že po zosplatnení pohľadávky má veriteľ (žalobca) právo iba na úrok z omeškania a nemá nárok na zmluvne dojednaný úrok.

22. Na základe vyššie uvedeného má súd za to, že keďže žalobca zosplatnil úver dňa 22.05.2017 patria mu len úroky z omeškania. Návrh žalobcu v časti úroku 13,90 % ročne z nezaplatenej istiny vo výške 3837,05 eur od 23.05.2017 považuje súd na základe vyššie citovaných ustanovení za nedôvodný a preto ho zamietol.

23. Podľa ust. § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka ak ide o meškanie s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úrok z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný platiť poplatok z omeškania. Výšku úroku z omeškania a poplatku z omeškania stanovuje vykonávací predpis. Vykonávacím predpisom je Vládne nariadenie 87/1995 Z.z.

24. Podľa § 3 nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z.z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka platnom od 01.02.2013 výška úrokov z omeškania je o 5 percentuálnych bodov vyššia ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky (ďalej len „ECB“) platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu.

25. Na základe uvedeného tak zaviazal žalovaného na úhradu úroku z omeškania tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

26. Podľa § 255 ods. 1 CSP súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

27. Podľa § 262 ods. 1 CSP o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

28. O nároku na náhradu trov konania súd rozhodol v zmysle vyššie citovaných zákonných ustanovení a to tak, že žalobcovi, ktorý bol v konaní úspešnejší, priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%. O výške tejto náhrady trov konania bude rozhodnuté po právoplatnosti tohto rozsudku samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (§ 262 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresný súd Košice - okolie.

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 127 ods. 1 CSP) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

a/ neboli splnené procesné podmienky,

b/ súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,

c/ rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,

d/ konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,

e/ súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,

f/ súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,

g/ zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo

h/ rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania. Odvolanie musí byť podpísané a predložené v 3 rovnopisoch.

Ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona.